

Rapport 'Monitoring integraal duurzame stallen'

In het Beleidsprogramma van het kabinet Balkenende IV en in de Nota Dierenwelzijn is als ambitie opgenomen dat in 2011 vijf procent van de stallen in de veehouderij integraal duurzaam is, met een duidelijk perspectief op grootschalige toepassing in de jaren daarna. Deze ambitie is eveneens opgenomen in de Kamerbrief van de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) met de Toekomstvisie op de veehouderij (januari 2008).

Het ministerie van LNV heeft Wageningen UR gevraagd het aantal integraal duurzame stallen te monitoren met de volgende uitgangspunten: integraal duurzame stallen zijn gedefinieerd als stallen en houderijsystemen waarin verschillende duurzaamheidskenmerken in onderlinge samenhang zijn verbeterd ten opzichte van de regulier toegepaste stallen of systemen. Het gaat om stallen en houderijsystemen die het dierenwelzijn extra verbeteren door het toepassen van maatregelen die verder gaan dan de wettelijke welzijnsnormen, daarnaast tenminste voldoen aan andere maatschappelijke randvoorwaarden en wettelijke eisen voor milieu, diergezondheid en arbeidsomstandigheden én economisch haalbaar zijn. De monitor is gebaseerd op stallen waarbij 'integraal duurzaam' met een certificaat of een subsidiebeschikking is geborgd. MDV-stallen en stallen met Milieukeur dieren vallen onder deze uitgangspunten. Alle nu in de monitoring opgenomen systemen zijn ook op milieuaspecten bovenwettelijk.

De monitor is uitgewerkt voor de sectoren rundvee, varkens en pluimvee. De monitor wordt jaarlijks geactualiseerd. SMK leverde een bijdrage aan dit onderzoek door het bijeenbrengen en ter beschikking stellen van de relevante gegevens vanuit MDV- en Milieukeur-programma's.

Aantal integraal duurzame stallen

De resultaten van de monitor (zie tabel) laten zien dat er op 1 januari 2009 in Nederland 99.917 stallen zijn met rundvee, varkens en pluimvee. Het aandeel gerealiseerde integraal duurzame stallen bedraagt in totaal 2,2%. Dit percentage loopt uiteen van 1,7% in de melkveehouderij tot 3,3% in de varkens-

houderij. De biologische veehouderijstallen draagt daar nu het grootste aandeel in bij. Hiermee wordt de doelstelling van 1,2% integraal duurzame stallen in 2009 gerealiseerd.

Het aantal in aanbouw zijnde MDV-stallen bedraagt op dit moment circa 0,6% van het totaal aantal stallen. Wanneer deze stallen allemaal worden gerealiseerd, bedraagt het aandeel integraal duurzame stallen 2,8%. Dit sluit aan bij de doelstelling van 2,8% integraal duurzame stallen in 2010. Een aanbeveling in het rapport is om in 2010 ook de aantallen dieren mee te nemen in de monitoring.

Aandeel MDV-stallen en stallen met Milieukeur varkens

Van de integraal duurzame stallen nemen de gecertificeerde stallen met MDV- of Milieukeurcertificaat op dit moment een belangrijke plaats in. Zo is 25% van alle integraal duurzame stallen pluimvee gecertificeerd voor de MDV en 55% van alle integraal duurzame stallen varkens gecertificeerd voor de MDV of Milieukeur.

Tabel: Aandeel integraal duurzame stallen per 1 januari 2009

	Pluimvee	Varkens	Rundvee	Totaal
Totaal aantal stallen	6795	23729	69393	99917
Waarvan integraal duurzaam:				
* Biologisch	163	352	1178	1693
* Maatlat Duurzame Veehouderij	56	158	6	220
* Milieukeur (excl. MDV)		263		263
Totaal aantal gerealiseerde integraal duurzame stallen	219	773	1184	2177
Procentueel	3,2%	3,3%	1,7%	2,2%
In aanbouw zijnde stallen:				
* MDV met voorlopig certificaat	95	275	185	555
* Investeringsregeling RLS	6	5	30	41
Totaal aantal integraal duurzame stallen in aanbouw	101	280	215	596
Procentueel	1,5%	1,2%	0,3%	0,6%

Bron: BIN, Landbouwtelling, SKAL, SMK, LNV-Dienst Regelingen

Meer info: het rapport Monitoring integraal duurzame stallen kan op de website van SMK worden gedownload. Ga naar www.smk.nl > Milieukeur > Milieueffecten

Op weg naar geïntegreerd duurzame veehouderij

30

“We zijn op weg naar een steeds duurzamere veehouderij”, zo zegt Maartje Oonk. De medewerkster van het ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit is sinds kort lid van het College van Deskundigen Maatlat Duurzame Veehouderij. “Vanuit het ministerie is het doel geformuleerd om richting 2023 toe te werken naar een geïntegreerd duurzame veehouderij. Het tussendoel voor 2011 is 5% integraal duurzame stallen’. De Maatlat speelt daar een belangrijke rol in.”

Van huis uit is Maartje Oonk biologe. Ze studeerde aan de Universiteit van Utrecht, waar ze tot de conclusie kwam dat ze iets anders wilde dan onderzoek doen. Ze oriënteerde zich op het beleidsterrein en solliciteerde in 2006 bij LNV. Daar kwam ze terecht bij het cluster mest en milieu en heeft gewerkt aan waterkwaliteitsbeleid en aan bodemkwaliteit. Sinds 1 juni 2009 werkt ze bij het cluster dierlijke sectoren en ketens.

Duurzaam

“Een bijzonder interessante organisatie, waar veel gebeurt”, zegt ze over haar nieuwe functie bij LNV. “Het is inhoudelijk een uitdaging en het politieke aspect spreekt me aan. Eén van de projecten in mijn takenpakket is de Maatlat Duurzame Veehouderij (MDV). Via die Maatlat maken we het voor de sector fiscaal aantrekkelijk om duurzame stallen te (ver)bouwen.”

Het College van Deskundigen is een gevarieerd gezelschap, waar Oonk een belangrijke invulling in denkt te hebben. “Het College van Deskundigen is onafhankelijk maar ik kijk wel met een ‘beleidsblik’ naar de Maatlat.”

Er is veel gaande op het gebied van de duurzame veehouderij, zowel bij beleidsmakers en de ministeries, als bij belangenbehartigers. “Dat zijn aspecten die me erg aanspreken. De MDV is een dynamisch instrument en wordt steeds verder uitgebreid. In april kwamen de thema’s energie en diergezondheid erbij en voor 2010 is een Maatlat voor vleeskalveren in de maak”, zegt Oonk. “Het College MDV volgt altijd nauwgezet de ontwikkelingen in de sector en waar we die eventueel in de Maatlat kunnen toepassen.”

MDV voor vleeskalverstallen

In opdracht van de Ministeries van VROM en LNV startte SMK onlangs met de ontwikkeling van de nieuwe MDV-criteria voor vleeskalverstallen. ASG voert een inventariserend onderzoek uit naar de mogelijke maatregelen voor de vleeskalversector op de vier bestaande MDV-thema’s: ammoniakemissie, dierenwelzijn, diergezondheid en energie. Om de sectorvertegenwoordigers vanaf het begin te betrekken bij deze ontwikkelingen organiseerde SMK op 23 juni 2009 een informatiebijeenkomst.

SMK lichtte op deze goed bezochte bijeenkomst toe wat de doelstelling van de Maatlat Duurzame Veehouderij (MDV) en de gerelateerde fiscale regelingen is en hoe het proces van criteria ontwikkeling in haar werk gaat. Net als bij de andere MDV-diersectoren gaat het om investeringsmaatregelen op het gebied van ammoniakemissie, dierenwelzijn, diergezondheid en energie. Managementmaatregelen passen niet binnen de systematiek. De deelname is vrijwillig en het uitgangspunt is dat alleen voorlopers op het gebied van integrale duurzaamheid aan de criteria kunnen voldoen.

Milieulijst

Jaarlijks publiceert de overheid een Milieulijst waar de bedrijfsmiddelen staan vermeld die in aanmerking komen voor de MIA- en/of de Vamilregeling. Sinds een aantal jaren staat de Maatlat Duurzame Veehouderij hier ook op. Het is de intentie van de overheid om ook voor de vleeskalverstallen een code op de Milieulijst op te nemen die gekoppeld wordt aan de MDV. Ondernemers die een certificaat MDV voor hun te (ver)bouwen kalverstal behalen kunnen zich daarmee dan melden voor de fiscale regelingen. In de regelingen staat aangegeven welke investeringen kunnen worden aangemeld. Op de huidige Milieulijst 2009 is opgenomen dat het gaat om besloten ruimtes waarin dieren worden gehuisvest, stalinrichting, klimaattechnische en voertechnische systemen, ammoniak-emissiereducerende systemen en mestafvoer en -opslag.

Stappenplan

Het proces van criteria ontwikkeling kent vaste stappen. Deze zomer stelt ASG conceptcriteria op voor vleeskalverstallen. Dit concept wordt in een besloten begeleidingscommissie besproken. Voor deze commissie wordt een door het College van

Deskundigen MDV vastgestelde selectie van vertegenwoordigers vanuit maatschappelijke organisaties, de kalverhoudersector en de toeleverende industrie en onderzoekers en de overheid uitgenodigd. Het College van Deskundigen bespreekt het advies van de begeleidingscommissie en stelt, eventueel na het inwinnen van extra informatie, een concept vast dat in een openbare hoorzitting wordt gepresenteerd. Bij deze hoorzitting kan iedereen opmerkingen plaatsen bij de criteria. Deze opmerkingen worden in het College van Deskundigen MDV doorgenomen en vervolgens stelt het College de definitieve criteria vast. Indien u wenst te worden uitgenodigd voor de hoorzitting MDV-vleeskalverstallen dan kunt u zich nu al aanmelden via smk@smk.nl. U ontvangt hier dan te zijner tijd een uitnodiging voor.

Criteria vleeskalverstallen

ASG zal voor de ontwikkeling van maatregelen uitgaan van de systematiek zoals deze eerder is ontwikkeld voor varkens-, pluimvee- en melkveestallen. De ammoniakmaatlat wordt gebaseerd op bestaande wettelijke systemen. Voor dierenwelzijn wordt gekeken naar de kwaliteit van leven zoals het door het dier wordt ervaren. Hierbij vormt niet de oorspronkelijke leefomgeving het uitgangspunt, maar wordt uitgegaan van de concrete behoeften van het dier. De maatlat voor diergezondheid richt zich op maatregelen om insleep en verspreiding van ziektekiemen te voorkomen en op het reduceren van de infectiedruk. Op de maatlat energie worden maatregelen opgenomen om het directe energiegebruik te reduceren en het gebruik van duurzame energie te stimuleren.

Informatiebijeenkomst

De aanwezigen bij de informatiebijeenkomst gaven al een aantal aandachtspunten aan voor de criteria ontwikkeling zoals: voorkom dat voor ammoniakemissie een luchtwasser verplicht wordt om aan de norm te voldoen. Hierdoor zouden andere zinvolle ontwikkelingen om ammoniakemissie terug te dringen buiten beeld blijven. Houd rekening met het verschil tussen blankvlees- en rosé vleeskalveren. Betrek de sector om ook de kennis uit de praktijk goed te benutten.

Meer info: Monique van der Gaag, projectleider agro/food,
070 358 63 00, mvandergaag@smk.nl